

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

15 martie 2012(*)

„Dreptul de autor și drepturi conexe în societatea informațională — Aplicabilitate directă în ordinea juridică a Uniunii a Convenției de la Roma, a Acordului TRIPS și a WPPT — Directiva 92/100/CE — Articolul 8 alineatul (2) — Directiva 2001/29/CE — Noțiunea «comunicare publică» — Comunicare publică a fonogramelor difuzate la radio într-un cabinet stomatologic”

În cauza C-135/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Corte d'appello di Torino (Italia), prin decizia din 10 februarie 2010, primită de Curte la 15 martie 2010, în procedura

Società Consortile Fonografici (SCF)

împotriva

Marco Del Corso,

cu participarea:

Procuratore generale della Repubblica,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnii J. Malenovský (raportor), E. Juhász, G. Arestis și T. von Danwitz, judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,

grefier: doamna A. Impellizzeri, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 7 aprilie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Società Consortile Fonografici (SCF), de L. Ubertazzi, F. Pocar și B. Ubertazzi, avvocati;
- pentru domnul Del Corso, de R. Longhin, A. Tigani Sava, L. Bontempi și V. Vaccaro, avvocati;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato;
- pentru Irlanda, de D. O'Hagan, în calitate de agent, asistat de E. Fitzsimons și de J. Jeffers, barristers;
- pentru guvernul elen, de G. Papadaki, în calitate de agent;
- pentru guvernul francez, de J. Gstalter, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de J. Samnadda și de S. La Pergola, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 29 iunie 2011,

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 346, p. 61, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 120), precum și a articolului 3 din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Societate Consortile Fonografici (denumită în continuare „SCF”), pe de o parte, și domnul Del Corso, doctor în chirurgie maxilo-facială, pe de altă parte, cu privire la radiodifuzarea, în cabinetul său stomatologic privat, a unor fonograme care fac obiectul unei protecții.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

- 3 Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (denumit în continuare „Acordul TRIPS”), care constituie Anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994, și care a fost aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3) cuprinde partea a II-a, intitulată „Norme referitoare la existența, domeniul de aplicare și exercitarea drepturilor de proprietate intelectuală”. În această parte se găsește articolul 14 din acordul menționat, care, la alineatele (1), (2) și (6) prevede:

„(1) În ceea ce privește fixarea prestației lor pe o fonogramă, artiștii interpreți sau executanți au posibilitatea de a împiedica actele menționate în continuare atunci când sunt întreprinse fără autorizarea lor: fixarea prestației lor nefixate și reproducerea acestei fixări. Artiștii interpreți sau executanți au de asemenea posibilitatea de a împiedica actele menționate în continuare atunci când sunt întreprinse fără autorizarea lor: difuzarea prin intermediul undelor radioelectrice și comunicarea către public a prestației lor în direct.

(2) Producătorii de fonograme se bucură de dreptul de a autoriza sau interzice reproducerea directă sau indirectă a fonogramelor lor.

[...]

(6) În raport cu drepturile conferite în baza alineatelor (1), (2) și (3), orice membru poate să prevadă condiții, limitări, excepții și rezerve în măsura autorizată prin Convenția [internațională privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, adoptată la Roma la 26 octombrie 1961 (denumită în continuare «Convenția de la Roma»)]. Totuși, prevederile articolului 18 al Convenției de la Berna (1971) se aplică *mutatis mutandis* și drepturilor artiștilor interpreți sau executanți și celor ale producătorilor de fonograme.”

- 4 Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) a adoptat la Geneva, la 20 decembrie 1996, Tratatul OMPI privind interpretările și execuțiile și fonogramele (denumit în continuare „WPPT”), precum și Tratatul OMPI privind dreptul de autor (denumit în continuare „WCT”). Aceste două tratate au fost aprobate în numele Comunității Europene prin Decizia 2000/278/CE a Consiliului din 16 martie 2000 (JO L 89, p. 6, Ediție specială, 11/vol. 20, p. 212).
- 5 Articolul 1 din WPPT are următorul conținut:

„(1) Nicio dispoziție din prezentul tratat nu permite derogări de la obligațiile pe care le au părțile contractante unele față de celelalte în temeiul [Convenției de la Roma].

(2) Protecția prevăzută de prezentul tratat nu afectează în niciun mod protecția dreptului de autor privind operele literare și artistice. Ca urmare, nicio dispoziție din prezentul tratat nu va putea fi interpretată ca aducând atingere acestei protecții.

(3) Între prezentul tratat și alte tratate nu există nicio legătură și se aplică fără să aducă atingere drepturilor și obligațiilor ce decurg din oricare alt tratat.”

6 Potrivit articolului 2 litera (b) din WPPT, prin „fonogramă” se înțelege „fixarea sunetelor provenite dintr-o interpretare sau execuție sau a altor sunete sau a unei reprezentări de sunete, alta decât sub forma unei fixări încorporate într-o operă cinematografică sau o altă operă audiovizuală”.

7 Articolul 2 litera (d) din WPPT prevede că prin „producător de fonogramă” se înțelege „persoana fizică sau juridică ce ia inițiativa și își asumă responsabilitatea primei fixări a sunetelor provenite dintr-o interpretare sau execuție sau alte sunete sau din reprezentări de sunete”.

8 Articolul 2 litera (g) din WPPT prevede că prin „comunicare publică” a unei interpretări sau execuții sau a unei fonograme se înțelege „[...] transmiterea către public, prin orice mijloc, altul decât radiodifuzarea, a sunetelor unei interpretări sau execuții sau de sunete sau de reprezentări de sunete fixate în fonogramă. În sensul articolului 15, expresia «comunicare către public» desemnează, de asemenea, faptul de a face ca sunetele sau reprezentările de sunete fixate pe o fonogramă să aibă aptitudinea de a fi auzite de către public”.

9 Sub titlul „Dreptul de punere la dispoziție a interpretărilor sau execuțiilor fixate”, articolul 10 din WPPT prevede:

„Artiștii interpreți sau executanți se bucură de dreptul exclusiv de a autoriza punerea la dispoziția publicului, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, a interpretărilor sau execuțiilor lor fixate pe fonograme, astfel încât oricine să poată avea acces din locul și la momentul pe care îl alege în mod individual.”

10 Articolul 14 din WPPT, intitulat „Dreptul de punere la dispoziție a fonogramelor”, prevede:

„Producătorii de fonograme se bucură de dreptul exclusiv de a autoriza punerea la dispoziția publicului, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, a fonogramelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces din locul și la momentul pe care îl alege în mod individual.”

11 Articolul 15 din WPPT, intitulat „Dreptul la remunerație pentru radiodifuzare și comunicare către public”, are următorul conținut:

„(1) Artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme au dreptul la o remunerație echitabilă și unică, în cazul în care fonogramele publicate în scopuri comerciale sunt utilizate direct sau indirect pentru radiodifuzare sau pentru orice comunicare către public.

(2) Părțile contractante pot prevedea în legislația lor națională ca remunerația echitabilă unică să fie pretinsă utilizatorului de către artistul interpret sau executant sau de către producătorul de fonograme sau de ambii. Părțile contractante pot adopta dispoziții legislative prin care să fie stabilite condițiile de repartizare a remunerației echitabile unice între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cazul în care nu se ajunge la un acord între părțile interesate.

(3) Orice parte contractantă poate declara, într-o notificare depusă la directorul general al OMPI, că va aplica dispozițiile alineatului (1) doar în privința anumitor utilizări sau că va limita aplicarea în orice alt mod sau că nu va aplica niciuna dintre aceste dispoziții.

(4) În sensul prezentului articol, se consideră că fonogramele puse la dispoziția publicului, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la ele din locul și la momentul pe care îl alege în mod individual, au fost publicate în scopuri comerciale.”

12 Potrivit articolului 23 alineatul (1) din WPPT:

„Părțile contractante își asumă obligația de a adopta, în conformitate cu sistemul lor juridic, măsurile necesare pentru a asigura aplicarea prezentului tratat.”

13 Articolul 8 din WCT, intitulat „Dreptul de comunicare către public”, prevede:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 11 alineatul (1) punctul (ii), articolului 11a alineatul (1) punctele (i) și (ii), articolului 11b alineatul (1) punctul (ii), articolului 14 alineatul (1) punctul (ii) și articolului 14a alineatul (1) din Convenția de la Berna, autorii de opere literare și artistice se bucură de dreptul exclusiv de a autoriza orice comunicare către public a operelor lor prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, inclusiv de a pune la dispoziția publicului operele lor astfel încât oricine să poată avea acces la acestea de la locul și în momentul dorit.”

14 Uniunea Europeană nu este, spre deosebire de statele membre ale Uniunii, mai puțin Republica Malta, parte la Convenția de la Roma.

15 Articolul 12 din Convenția de la Roma prevede, referitor la utilizările secundare de fonograme:

„Când o fonogramă publicată în scop comercial sau o reproducere a acestei fonograme este folosită în mod direct pentru radiodifuzare sau pentru orice fel de comunicare către public, cel care o folosește va plăti artiștilor interpreți sau executanți ori producătorilor de fonograme ori ambilor o remunerație echitabilă și unică. [...]”

Dreptul Uniunii

16 Ultimul considerent al Deciziei 94/800 are următorul cuprins:

„Întrucât, prin natura sa, Acordul de instituire a [OMC], inclusiv anexele la acest acord, nu poate fi invocat direct în fața instanțelor comunitare sau ale statelor membre.”

17 Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 376, p. 28, Ediție specială, 17/vol. 3, p. 14, rectificare în JO L 314/16 din 25 noiembrie 2008), care a intrat în vigoare la 16 ianuarie 2007, a codificat și a abrogat Directiva 92/100.

18 Având în vedere data situației de fapt, în acțiunea principală este aplicabilă totuși Directiva 92/100.

19 Al șaptelea considerent al Directivei 92/100 are următorul cuprins:

„Întrucât continuitatea activității creatoare și artistice a autorilor și artiștilor interpreți sau executanți presupune ca aceștia să primească un venit corespunzător, iar investițiile necesare, în special pentru producția de fonograme și de filme, sunt extrem de ridicate și de riscante; întrucât numai o protecție juridică adecvată a titularilor de drepturi permite garantarea efectivă a posibilităților de a primi acest venit și de a amortiza aceste investiții”.

20 Al zecelea considerent al acestei directive prevede:

„Întrucât se impune armonizarea legislațiilor statelor membre în vederea respectării convențiilor internaționale pe care sunt fondate dreptul de autor și drepturile conexe în numeroase state membre”.

21 Articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 92/100 prevede:

„(2) Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări/televizări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau

executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot determina condițiile repartizării remunerației între aceștia.

(3) Statele membre prevăd pentru organismele de radiodifuziune și televiziune dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice radiodifuzarea sau televizarea emisiunilor lor prin intermediul undelor radioelectrice, precum și comunicarea publică a emisiunilor lor, dacă această comunicare este făcută în locuri accesibile publicului prin plata unei taxe de intrare.”

22 Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 prevede:

„Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot stabili condițiile repartizării remunerației între aceștia.”

23 Considerentele (15) și (25) ale Directivei 2001/29 au următorul cuprins:

„(15) Conferința Diplomatică care a avut loc în decembrie 1996, sub auspiciile [OMPI], a condus la adoptarea a două noi tratate, [WCT] și [WPPT] [...]. Prezenta directivă servește la aplicarea unora dintre noile obligații internaționale.

[...]

(25) Incertitudinea juridică privind natura și nivelul protecției operațiunilor de transmisie la cerere, prin rețele, a operelor protejate de dreptul de autor și a obiectelor protejate prin drepturile conexe trebuie eliminată prin conferirea unei protecții armonizate la nivel comunitar. Trebuie clarificat faptul că titularii de drepturi recunoscuți de prezenta directivă au dreptul exclusiv de a pune la dispoziția publicului operele protejate de dreptul de autor sau orice alt obiect protejat prin transmisii interactive la cerere. Aceste transmisii se caracterizează prin faptul că orice persoană poate avea acces la ele din orice loc și în orice moment.”

24 Articolul 3 din Directiva 2001/29 prevede:

„(1) Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

(2) Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice punerea la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment:

(a) pentru artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;

(b) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;

(c) pentru producătorii primelor fixări ale filmelor, a originalului și copiilor filmelor lor;

(d) pentru organismele de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

(3) Drepturile menționate la alineatele (1) și (2) nu se epuizează prin niciun act de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului în sensul prezentului articol.”

Dreptul național

25 Articolul 72 din Legea nr. 633 privind protecția dreptului de autor și a altor drepturi conexe (legge n° 633 recante protezione del diritto d'autore e di altri diritti connessi al suo esercizio) din 22 aprilie 1941 (*Gazzetta ufficiale* nr. 166 din 16 iulie 1941), astfel cum a fost înlocuit prin articolul 11 din

Decretul legislativ nr. 68 de transpunere a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (decreto legislativo n° 68, attuazione della direttiva 2001/29/CE sull'armonizzazione di taluni aspetti del diritto d'autore e dei diritti connessi nella società dell'informazione) din 9 aprilie 2003 (supliment ordinar în GURI nr. 87 din 14 aprilie 2003), în versiunea aplicabilă în acțiunea principală (denumită în continuare „Legea din 1941”), prevede:

„Fără a aduce atingere drepturilor de autor în temeiul dispozițiilor titlului I, producătorul de fonograme beneficiază, pentru o anumită perioadă și în condițiile stabilite de articolele care urmează, de dreptul exclusiv:

- a) de a autoriza reproducerea directă sau indirectă, provizorie sau permanentă, a fonogramelor sale, prin orice mijloc și sub orice formă, în tot sau în parte și prin orice procedeu de multiplicare;
- b) de a autoriza distribuirea unor exemplare ale fonogramelor sale. Dreptul exclusiv de distribuție se epuizează pe teritoriul Comunității numai în cazul primei vânzări, efectuată sau autorizată de producător într-un stat membru, a suportului care conține fonograma;
- c) de a autoriza închirierea sau împrumutul unor exemplare ale fonogramelor sale. Acest drept nu se epuizează prin vânzarea sau prin distribuirea sub orice formă a exemplarelor;
- d) de a autoriza punerea la dispoziția publicului a fonogramelor sale, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc sau în orice moment dorește. Acest drept nu se epuizează printr-un act de punere la dispoziția publicului.”

26 Articolul 73 alineatul 1 din Legea din 1941, astfel cum a fost înlocuit prin articolul 12 din Decretul legislativ nr. 68, citat anterior, prevede:

„Producătorul de fonograme, precum și artiștii interpreți sau executanți care au realizat interpretarea sau execuția fixată sau reprodusă pe fonograme, independent de drepturile de distribuție, de închiriere sau de împrumut de care dispun, au dreptul la o remunerație pentru utilizarea în scop lucrativ a fonogramelor prin intermediul unei difuzări cinematografice, radiofonice sau televizate, inclusiv comunicarea publică prin satelit la sărbătorile publice dansante, în locurile publice sau cu ocazia oricărei alte utilizări publice a fonogramelor. Exercițarea acestui drept îi aparține producătorului care repartizează remunerația între artiștii interpreți sau executanți în cauză.”

27 Articolul 73a din Legea din 1941, astfel cum a fost introdus prin articolul 9 din Decretul legislativ nr. 685 (decreto legislativo n°685, attuazione della direttiva 92/100/CEE concernente il diritto di noleggio, il diritto di prestito e taluni diritti connessi al diritto d'autore in materia di proprietà intellettuale) din 16 noiembrie 1994 (GURI nr. 293 din 16 decembrie 1994), prevede:

„1. Artiștii interpreți și executanți, precum și producătorul fonogramei utilizate au de asemenea dreptul la o remunerație echitabilă atunci când utilizarea menționată la articolul 73 nu are un scop lucrativ.

2. Cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel, această remunerație este stabilită, colectată și repartizată potrivit dispozițiilor din regulamentul [de aplicare a Legii din 1941].”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

28 SCF desfășoară, în Italia și în afara teritoriului italian, activități de „collecting” în calitate de mandatară în vederea gestionării, a încasării și a repartizării drepturilor producătorilor de fonograme asociați.

29 În exercitarea activității sale de mandatară, SCF a purtat negocieri cu Asociația Medicilor Dentști Italiani (Associazione Nazionale Dentisti Italiani) în vederea încheierii unui acord colectiv cu privire la stabilirea unei remunerații echitabile în sensul articolului 73 sau 73a din Legea din 1941 pentru orice „comunicare publică” de fonograme, inclusiv cea efectuată în cabinetele liber-profesioniștilor.

- 30 Întrucât aceste negocieri nu s-au materializat, la 16 iunie 2006, SCF l-a chemat în judecată pe domnul Del Corso la Tribunale di Torino pentru a se constata că acesta difuza muzică ambientală în cabinetul său stomatologic privat din Torino, utilizând fonograme care făceau obiectul unei protecții, și că această activitate, în măsura în care constituia o „comunicare publică” în sensul Legii din 1941, al dreptului internațional și al dreptului Uniunii, era supusă obligației de plată a unei remunerații echitabile.
- 31 În apărare, domnul Del Corso a arătat printre altele că, în cabinetul său, muzica era difuzată la radio și că SCF nu putea invoca drepturile de autor decât în cazul utilizării suportului pe care era înregistrată fonograma, pe când remunerația pentru ascultarea radiodifuzării nu era datorată de ascultător, ci de organismul de radiodifuziune sau de televiziune. Astfel, Legea din 1941 ar face în mod expres distincție între remunerația datorată pentru un disc și remunerația datorată pentru utilizarea unui aparat de radio.
- 32 În orice caz, domnul Del Corso a invocat inaplicabilitatea în speță a articolelor 73 și 73a din Legea din 1941. Astfel, aceste articole se referă, în opinia sa, la comunicările publice efectuate în locuri publice și cu ocazia oricărei alte utilizări publice de fonograme. Or, un cabinet stomatologic privat nu poate fi calificat drept loc public, spre deosebire de locurile în care se prestează un serviciu public de sănătate.
- 33 Prin Hotărârea din 20 martie 2008, modificată prin Ordonanța din 16 mai 2008, Tribunale di Torino a respins cererea formulată de SCF, considerând că în speță era exclusă existența unei comunicări cu scop lucrativ, că tipul de muzică difuzată în cabinetul stomatologic nu avea niciun efect în privința alegerii de către pacient a medicului stomatolog și că situația nu se încadra printre cele prevăzute la articolul 73a din Legea din 1941, întrucât cabinetul stomatologic era privat și, prin urmare, neasimilabil unui loc public sau deschis publicului, dat fiind că pacienții nu constituiau un public nediferențiat, ci erau individualizați și aveau acces la acest cabinet în mod normal pe baza unei programări prealabile sau, în orice caz, cu acordul medicului de chirurgie maxilo-facială.
- 34 SCF a formulat apel împotriva acestei hotărâri la Corte d'appello di Torino.
- 35 Întrucât a considerat că existau dubii în ceea ce privește problema dacă difuzarea de fonograme în cabinetele liber-profesioniștilor, cum sunt cabinetele stomatologice, era cuprinsă în noțiunea „comunicare publică” în sensul reglementării internaționale și a Uniunii, Corte d'appello di Torino a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Convenția de la Roma [...], Acordul TRIPS [...] și Tratatul [WPPT] sunt de imediată aplicare în ordinea juridică comunitară?
 - 2) Aceste instrumente de drept internațional sunt de asemenea imediat obligatorii în raporturile dintre particulari?
 - 3) Noțiunile «comunicare publică» cuprinse în instrumentele de drept internațional convențional sus-menționate coincid cu cele cuprinse în Directivele 92/100 și 2001/29 și, în cazul unui răspuns negativ la această întrebare, care izvor de drept trebuie să prevaleze?
 - 4) Difuzarea gratuită de fonograme realizată într-un cabinet stomatologic, în cadrul exercitării economice a unei profesii liberale, în avantajul clientelei, care beneficiază de aceasta independent de voința sa, constituie o «comunicare publică» sau o «punere la dispoziția publicului» în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29?
 - 5) O astfel de activitate de difuzare conferă producătorilor de fonograme dreptul de a percepe o remunerație?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima-a treia întrebare

- 36 Prin intermediul primelor trei întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească mai întâi dacă Convenția de la Roma, Acordul TRIPS și WPPT sunt de imediată aplicare în ordinea juridică a Uniunii și dacă particularii le pot invoca în mod direct. Aceasta dorește să afle în continuare dacă noțiunea „comunicare publică” cuprinsă în aceste convenții internaționale coincide cu cea care figurează în Directivele 92/100 și 2001/29 și, în final, în cazul unui răspuns negativ la această din urmă întrebare, care izvor de drept trebuie să prevaleze.
- 37 În primul rând, referitor la întrebarea dacă Convenția de la Roma, Acordul TRIPS și WPPT sunt de imediată aplicare în ordinea juridică a Uniunii, trebuie amintit de la bun început că, potrivit articolului 216 alineatul (2) TFUE, „[a]cordurile încheiate de Uniune sunt obligatorii pentru instituțiile Uniunii și pentru statele membre”.
- 38 Acordul TRIPS și WPPT au fost semnate de Uniune și aprobate prin Decizia 94/800 și, respectiv, prin Decizia 2000/278. În consecință, acest acord și acest tratat sunt obligatorii pentru instituțiile Uniunii și pentru statele membre.
- 39 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, dispozițiile convențiilor încheiate de Uniune fac parte integrantă din ordinea juridică a acesteia (Hotărârea din 30 aprilie 1974, Haegeman, 181/73, Rec., p. 449, punctul 5, Hotărârea din 30 septembrie 1987, Demirel, 12/86, Rec., p. 3719, punctul 7, și Hotărârea din 22 octombrie 2009, Bogiatzi, C-301/08, Rep., p. I-10185, punctul 23) și sunt, prin urmare, aplicabile în privința acesteia.
- 40 Aceasta este situația Acordului TRIPS și a WPPT.
- 41 Referitor la Convenția de la Roma, trebuie subliniat, pe de o parte, că Uniunea nu este parte contractantă la aceasta și, pe de altă parte, că nu se poate considera că Uniunea se substituie statelor membre în ceea ce privește domeniul de aplicare al acestei convenții, fie și pentru că nu toate statele membre sunt părți la convenția amintită (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 24 iunie 2008, Commune de Mesquer, C-188/07, Rep., p. I-4501, punctul 85).
- 42 În consecință, dispozițiile Convenției de la Roma nu fac parte din ordinea juridică a Uniunii.
- 43 În al doilea rând, referitor la problema privind posibilitatea ca particularii să invoce direct dispozițiile Acordului TRIPS și ale WPPT, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, nu este suficient ca acestea să facă parte din ordinea juridică a Uniunii. Trebuie, în plus, ca aceste dispoziții să fie, din punctul de vedere al conținutului lor, necondiționate și suficient de precise și ca natura și economia lor să nu se opună unei astfel de posibilități de invocare (a se vedea în acest sens Hotărârea Demirel, citată anterior, punctul 14, Hotărârea din 16 iunie 1998, Racke, C-162/96, Rec., p. I-3655, punctul 31, precum și Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, Rec., p. I-403, punctul 39).
- 44 Prima condiție este îndeplinită atunci când dispozițiile invocate conțin obligații clare și precise care nu depind, în ceea ce privește executarea sau efectele lor, de niciun act ulterior (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2004, Pêcheurs de l'étang de Berre, C-213/03, Rec., p. I-7357, punctul 39 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 8 martie 2011, Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, Rep., p. I-1255, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 45 Referitor la Acordul TRIPS, trebuie amintit că, potrivit ultimului considerent al Deciziei 94/800, Acordul de instituire a OMC, inclusiv anexele la acesta, nu poate fi invocat direct în fața instanțelor Uniunii și ale statelor membre.
- 46 În plus, Curtea s-a pronunțat deja în sensul că, ținând cont de natura și de economia lor, dispozițiile Acordului TRIPS sunt lipsite de efect direct și nu sunt de natură să creeze pentru particulari drepturi de care aceștia să se poată prevala direct în fața instanței în temeiul dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 noiembrie 1999, Portugalia/Consiliul, C-149/96, Rec., p. I-8395, punctele 42-48, Hotărârea din 14 decembrie 2000, Dior și alții, C-300/98 și C-392/98, Rec., p. I-11307, punctul 44, precum și Hotărârea din 16 noiembrie 2004, Anheuser-Busch, C-245/02, Rec., p. I-10989, punctul 54).
- 47 Referitor la WPPT, trebuie menționat că, la articolul 23 alineatul (1), se prevede că părțile contractante își asumă obligația de a adopta, în conformitate cu sistemul lor juridic, măsurile necesare pentru a

asigura aplicarea sa.

- 48 Rezultă de aici că aplicarea dispozițiilor WPPT depinde, în ceea ce privește executarea și efectele lor, de adoptarea unor acte ulterioare. Prin urmare, astfel de dispoziții sunt lipsite de efect direct în dreptul Uniunii și nu sunt de natură să creeze pentru particulari drepturi pe care aceștia le-ar putea invoca direct în fața instanței în temeiul dreptului Uniunii.
- 49 Referitor la Convenția de la Roma, trebuie amintit că, potrivit articolului 1 alineatul (1) din WPPT, nicio dispoziție din acesta nu permite derogări de la obligațiile pe care le au părțile contractante unele față de altele în temeiul Convenției de la Roma.
- 50 Rezultă că, deși Uniunea nu este parte contractantă la Convenția de la Roma, este totuși obligată, potrivit articolului 1 alineatul (1) din WPPT, să nu stea în calea obligațiilor care le revin statelor membre în temeiul acestei convenții. Prin urmare, această ultimă convenție produce efecte indirecte pentru Uniune.
- 51 În al treilea rând, referitor la problema raporturilor dintre noțiunile „comunicare publică” prevăzute, pe de o parte, în acordul TRIPS, în WPPT și în Convenția de la Roma, precum și, pe de altă parte, în Directivele 92/100 și 2001/29, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, textele de drept al Uniunii trebuie interpretate, în măsura posibilului, în lumina dreptului internațional, în special atunci când aceste texte vizează chiar punerea în aplicare a unui acord internațional încheiat de Uniune (a se vedea în special Hotărârea din 14 iulie 1998, Bettati, C-341/95, Rec., p. I-4355, punctul 20, și Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, Rec., p. I-11519, punctul 35).
- 52 În această privință, este cert, astfel cum rezultă din considerentul (15) al Directivei 2001/29, că unul dintre obiectivele urmărite de directivă constă în punerea în aplicare a unora dintre noile obligații ce revin Uniunii în temeiul WCT și al WPPT, care sunt considerate, conform aceluiași considerent, drept o actualizare semnificativă a protecției internaționale a dreptului de autor și a drepturilor conexe. În aceste condiții, noțiunile cuprinse în această directivă trebuie interpretate, în măsura posibilului, în lumina acestor două tratate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 aprilie 2008, Peek & Cloppenburg, C-456/06, Rep., p. I-2731, punctul 31).
- 53 În plus, din al zecelea considerent al Directivei 92/100 rezultă că se impune armonizarea legislațiilor statelor membre în vederea respectării convențiilor internaționale pe care sunt fondate dreptul de autor și drepturile conexe în numeroase state membre.
- 54 Întrucât directiva menționată urmărește armonizarea anumitor aspecte în domeniul proprietății intelectuale în vederea respectării convențiilor internaționale relevante în materia dreptului de autor și a drepturilor conexe, cum sunt, printre altele, Convenția de la Roma, Acordul TRIPS și WPPT, se consideră că aceasta stabilește un ansamblu de norme compatibile cu cele cuprinse în aceste convenții.
- 55 Din ansamblul acestor considerații rezultă că noțiunile care figurează în Directivele 92/100 și 2001/29, precum noțiunea „comunicare publică”, trebuie interpretate în lumina noțiunilor echivalente cuprinse în convențiile internaționale amintite și astfel încât să rămână compatibile cu acestea din urmă, având de asemenea în vedere contextul în care asemenea noțiuni se înscriu și scopul urmărit de dispozițiile convenționale relevante în materie de proprietate intelectuală.
- 56 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima-a treia întrebare în sensul că:
- dispozițiile Acordului TRIPS și ale WPPT sunt aplicabile în ordinea juridică a Uniunii;
 - întrucât Convenția de la Roma nu face parte din ordinea juridică a Uniunii, nu îi este aplicabilă, însă produce efecte indirecte în privința acesteia;
 - particularii nu pot invoca direct nici convenția menționată, nici Acordul TRIPS și nici WPPT;
 - noțiunea „comunicare publică” trebuie interpretată în lumina noțiunilor echivalente cuprinse în Convenția de la Roma, în Acordul TRIPS, precum și în WPPT și astfel încât să rămână

compatibilă cu convențiile menționate, având de asemenea în vedere contextul în care asemenea noțiuni se înscriu și scopul urmărit de dispozițiile convenționale relevante în materie de proprietate intelectuală.

Cu privire la a patra și la a cincea întrebare

Observații introductive

- 57 Prin intermediul celei de a patra și al celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă difuzarea gratuită de fonograme realizată într-un cabinet stomatologic, în cadrul exercitării unei profesii liberale, în avantajul clienței, care beneficiază de aceasta independent de voința sa, constituie o „comunicare publică” sau o „punere la dispoziția publicului” în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 și dacă o astfel de difuzare conferă producătorilor de fonograme dreptul de a percepe o remunerație.
- 58 În această privință, trebuie arătat de la început că instanța de trimitere face trimitere, în cuprinsul întrebărilor sus-menționate, la articolul 3 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, care privește dreptul exclusiv al producătorilor de fonograme de a autoriza sau de a interzice punerea la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, a fonogramelor lor astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.
- 59 Astfel cum rezultă din expunerea de motive a Propunerii pentru Directiva 2001/29 [COM(97) 628], coroborată cu considerentul (25) al acestei directive, punerea la dispoziția publicului, în sensul dispoziției amintite, vizează „transmișiile interactive la cerere”, caracterizate prin faptul că fiecare poate avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.
- 60 Or, din decizia de trimitere rezultă că, în cauza care face obiectul acțiunii principale, este vorba doar despre radiodifuzarea de muzică într-un cabinet stomatologic, în beneficiul clienței care se află în cabinet, iar nu despre o transmisie interactivă la cerere.
- 61 Cu toate acestea, din jurisprudență rezultă că, pentru a oferi instanței naționale un răspuns util care să îi permită să soluționeze litigiul cu care a fost sesizată, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate (Hotărârea din 4 mai 2006, Haug, C-286/05, Rec., p. I-4121, punctul 17, și Hotărârea din 11 martie 2008, Jager, C-420/06, Rep., p. I-1315, punctul 46).
- 62 De asemenea, trebuie să se amintească faptul că, pentru a oferi instanței naționale un răspuns util, Curtea poate fi determinată să ia în considerare norme de drept al Uniunii la care instanța națională nu a făcut trimitere în întrebările sale preliminare (Hotărârea din 26 iunie 2008, Wiedemann și Funk, C-329/06 și C-343/06, Rep., p. I-4635, punctul 45, și Hotărârea din 23 noiembrie 2010, Tsakouridis, C-145/09, Rep., p. I-11979, punctul 36).
- 63 În această privință, trebuie subliniat că articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 urmărește să asigure că o remunerație echitabilă este plătită de utilizator artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări/televizări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică.
- 64 În aceste condiții, a patra și a cincea întrebare trebuie înțelese ca solicitând, în esență, să se stabilească dacă noțiunea „comunicare publică” prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 trebuie interpretată în sensul că acoperă situația difuzării gratuite de fonograme într-un cabinet stomatologic, în cadrul exercitării unei profesii liberale, în avantajul clienței, care beneficiază de aceasta independent de voința sa, și dacă o astfel de difuzare conferă producătorilor de fonograme dreptul de a percepe o remunerație.

Cu privire la admisibilitate

- 65 Domnul Del Corso consideră că a patra și a cincea întrebare sunt inadmisibile, întrucât nu ar fi recunoscut niciodată că, prin intermediul aparatului său de radio, a difuzat în cabinetul său

stomatologic, în beneficiul pacienților, fonograme protejate, și aceasta cu atât mai mult cu cât o astfel de difuzare nu era nicidecum efectuată în schimbul plății unui bilet de intrare de către aceștia din urmă.

66 În această privință trebuie amintit că este de competența instanței naționale, iar nu a Curții, să stabilească faptele care au stat la baza acțiunii principale și să le aprecieze în consecință în cadrul deciziei pe care trebuie să o pronunțe (a se vedea Hotărârea din 16 septembrie 1999, WWF și alții, C-435/97, Rec., p. I-5613, punctul 32, și Hotărârea din 11 noiembrie 2010, Danosa, C-232/09, Rep., p. I-11405, punctul 33).

67 Astfel, în repartizarea competențelor între instanțele Uniunii și instanțele naționale, în principal, este de competența instanței naționale să verifice în cauza pendinte pe rolul său îndeplinirea condițiilor de fapt care determină aplicarea unei norme a Uniunii, dacă este cazul, Curtea, pronunțându-se asupra trimiterii preliminare, poate oferi precizări destinate să orienteze instanța națională în interpretarea pe care aceasta o va efectua (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iulie 2000, Haim, C-424/97, Rec., p. I-5123, punctul 58, precum și Hotărârea din 4 iunie 2009, Vatsouras și Koupatantze, C-22/08 și C-23/08, Rep., p. I-4585, punctul 23).

68 În speță, astfel cum rezultă din decizia de trimitere, a patra și a cincea întrebare se întemeiază pe premisa factuală conform căreia domnul Del Corso difuza pacienților fonograme protejate.

69 Prin urmare, trebuie să se aprecieze că aceste întrebări sunt admisibile și să fie examinate în cadrul faptic astfel cum a fost descris de instanța de trimitere.

Cu privire la fond

70 În ceea ce privește noțiunea „comunicare publică”, trebuie subliniat de la început că aceasta se regăsește nu doar în cuprinsul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, dispoziție relevantă în acțiunea principală, ci și al articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, precum și, printre altele, al articolului 12 din Convenția de la Roma, al articolului 15 din WPPT și al articolului 14 alineatul (1) din Acordul TRIPS.

71 Astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 55 din prezenta hotărâre, noțiunea „comunicare publică” trebuie interpretată în lumina noțiunilor echivalente cuprinse în Convenția de la Roma, în Acordul TRIPS și în WPPT și astfel încât să rămână compatibilă cu aceste convenții, având de asemenea în vedere contextul în care asemenea noțiuni se înscriu și scopul urmărit de convențiile menționate.

72 Trebuie amintit că, potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment. Această dispoziție este inspirată din articolul 8 din WCT, pe care îl reproduce aproape textual.

73 Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 impune statelor membre să prevadă un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări/televizări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. Această dispoziție este inspirată din textul articolului 12 din Convenția de la Roma, față de care reprezintă de asemenea o reproducere aproape literală (a se vedea Hotărârea din 6 februarie 2003, SENA, C-245/00, Rec., p. I-1251, punctul 35).

74 Din compararea articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 rezultă că noțiunea „comunicare publică” din cuprinsul acestor dispoziții este utilizată în contexte care nu sunt identice și privesc finalități care, deși sunt, desigur, similare, sunt totuși parțial divergente.

75 Astfel, autorii dispun, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, de un drept cu caracter preventiv care le permite să se interpună între eventualii utilizatori ai operelor lor și comunicarea publică pe care acești utilizatori ar putea urmări să o efectueze, în scopul de a o interzice.

În schimb, artiștii interpreți sau executanții și producătorii de fonograme beneficiază, în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, de un drept cu caracter compensator care nu poate fi exercitat înainte ca o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme să fi fost deja utilizată pentru o comunicare publică de către un utilizator.

- 76 Rezultă, în ceea ce privește în special articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, pe de o parte, că această dispoziție implică o apreciere individualizată a noțiunii de comunicare publică. Situația este aceeași în cazul identității utilizatorului și al problemei privind utilizarea fonogramei în cauză.
- 77 Pe de altă parte, întrucât articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 este aplicabil în cazul utilizării unei opere, rezultă, prin urmare, că dreptul vizat de această dispoziție este un drept de natură pur economică.
- 78 Astfel, pentru a aprecia dacă un utilizator efectuează un act de comunicare publică în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, trebuie, conform abordării individualizate, astfel cum s-a constatat la punctul 76 din prezenta hotărâre, să se aprecieze situația unui utilizator precis, precum și cea a tuturor persoanelor cărora le este comunicată fonograma protejată.
- 79 În vederea unei astfel de aprecieri, trebuie să se țină cont de mai multe criterii complementare, neautonome și interdependente. În consecință, aceste criterii trebuie aplicate atât în mod individual, cât și în interacțiune unele cu celelalte, știut fiind că pot avea, în diferite situații concrete, o intensitate foarte variabilă.
- 80 Revine, așadar, instanței naționale obligația de a efectua o astfel de apreciere globală a situației concrete.
- 81 În această privință, trebuie subliniat că anumite criterii au fost identificate de Curte în contextul, oarecum diferit, al articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29.
- 82 În primul rând, Curtea a subliniat deja rolul indispensabil al utilizatorului. Astfel, referitor la administratorul unui hotel și al unui bar, Curtea a statuat că acesta efectuează un act de comunicare în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 atunci când intervine, pe deplin conștient de consecințele comportamentului său, pentru a oferi clienților săi accesul la o emisiune radiodifuzată conținând o operă protejată. Astfel, în lipsa acestei intervenții, clienții săi, deși se află în interiorul zonei de acoperire a emisiunii menționate, nu ar putea, în principiu, să beneficieze de opera difuzată (a se vedea în acest sens Hotărârea SGAE, citată anterior, punctul 42, precum și Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții, C-403/08 și C-429/08, Rep., p. I-9083, punctul 195).
- 83 În al doilea rând, Curtea a menționat deja anumite elemente inerente noțiunii de public.
- 84 În această privință, Curtea a statuat că noțiunea „public”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29, privește un număr nedeterminat de potențiali destinatari și presupune, pe de altă parte, existența unui număr de persoane destul de important (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 iunie 2005, Mediakabel, C-89/04, Rec., p. I-4891, punctul 30, Hotărârea din 14 iulie 2005, Lagardère Active Broadcast, C-192/04, Rec., p. I-7199, punctul 31, precum și Hotărârea SGAE, citată anterior, punctele 37 și 38).
- 85 Mai întâi, referitor la caracterul „nedeterminat” al publicului, trebuie subliniat că, potrivit definiției noțiunii „transmisie publică (comunicare publică)” din glosarul OMPI, care, deși nu are forță juridică obligatorie, contribuie totuși la interpretarea noțiunii de public, este vorba despre „a face o operă perceptibilă [...] în orice mod corespunzător, unor persoane în general, în opoziție cu anumite persoane care aparțin unui grup privat”.
- 86 În continuare, referitor la criteriul privind un „număr de persoane destul de important”, acesta urmărește să indice că noțiunea de public cuprinde un anumit prag *de minimis*, ceea ce exclude din această noțiune o pluralitate prea mică sau chiar ne semnificativă de persoane interesate.

- 87 Pentru a determina acest număr, Curtea a ținut cont de efectele cumulative ce rezultă din punerea la dispoziție a operelor în favoarea potențialilor destinatari (a se vedea Hotărârea SGAE, citată anterior, punctul 39). În această privință, este relevant să se știe nu doar câte persoane au acces în paralel la aceeași operă, ci și câte dintre ele au acces în mod succesiv la această operă.
- 88 În al treilea rând, la punctul 204 din Hotărârea Football Association Premier League și alții, citată anterior, Curtea s-a pronunțat în sensul că nu este lipsit de relevanță caracterul lucrativ al unei comunicări publice în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29.
- 89 Rezultă de aici că același lucru este *a fortiori* valabil în cazul dreptului la o remunerație echitabilă, precum cel prevăzut la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, având în vedere natura pur economică a acestui drept.
- 90 În mod special, Curtea s-a pronunțat în sensul că o intervenție efectuată de către administratorul unui hotel prin care urmărea să confere acces clienților săi la o operă radiodifuzată trebuie considerată o prestare de servicii suplimentară, furnizată în scopul de a obține un anumit profit din aceasta în măsura în care oferirea acestui serviciu influențează standardul stabilimentului și, prin urmare, prețul camerelor. În mod similar, Curtea a statuat că transmisia de opere radiodifuzate de către administratorul unui bar este realizată în scopul, și este susceptibilă să se repercuteze asupra, frecvențării acestui local și, în final, asupra rezultatelor sale economice (a se vedea în acest sens Hotărârile SGAE, punctul 44, și Football Association Premier League și alții, punctul 205, citate anterior).
- 91 Se subînțelege astfel că publicul care face obiectul comunicării este, pe de o parte, vizat de utilizator și, pe de altă parte, receptiv într-un mod sau altul la comunicarea acestuia, iar nu „captat” în mod accidental.
- 92 Trebuie să se aprecieze raportat în special la aceste criterii dacă, într-o cauză precum cea care face obiectul acțiunii principale, un medic stomatolog care difuzează fonograme în prezența pacienților săi, ca muzică ambientală, realizează un act de comunicare publică în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100.
- 93 Deși instanțele naționale au, în principiu, astfel cum s-a indicat la punctul 80 din prezenta hotărâre, sarcina de a determina dacă aceasta este situația într-o anumită speță și de a stabili toate aprecierile de fapt definitive în această privință, trebuie să se constate că, în ceea ce privește acțiunea principală, Curtea dispune de toate elementele necesare pentru a aprecia dacă există un astfel de act de comunicare publică.
- 94 Trebuie subliniat mai întâi că, la fel ca în cauzele care au determinat pronunțarea Hotărârilor SGAE și Football Association Premier League și alții, citate anterior, pacienții unui medic stomatolog, deși se află în interiorul zonei de recepționare a semnalului fonogramelor, nu pot beneficia de ele decât datorită intervenției deliberate a medicului. Prin urmare, un astfel de medic trebuie considerat ca intervenind în mod deliberat în difuzarea acestor fonograme.
- 95 În continuare, în ceea ce privește clienții unui medic stomatolog, precum pârâtul din acțiunea principală, trebuie subliniat că aceștia formează în mod normal un grup de persoane a cărui alcătuire este stabilă în mare măsură și că aceștia constituie, așadar, un ansamblu determinat de potențiali destinatari, întrucât celelalte persoane nu au, în principiu, acces la prestările de servicii oferite de medic. În consecință, nu este vorba despre „persoane în general”, contrar definiției de la punctul 85 din prezenta hotărâre.
- 96 Pe de altă parte, conform punctului 84 din prezenta hotărâre, în ceea ce privește importanța numărului de persoane care au posibilitatea să asculte aceeași fonogramă difuzată de medicul stomatolog, trebuie să se constate că această pluralitate este una mică sau chiar nesemnificativă, dat fiind că cercul de persoane prezente simultan în cabinetul său este, în general, foarte limitat. În plus, deși clienții se succed, nu este mai puțin adevărat că acești clienți, prezenți prin rotație, nu sunt, de regulă, destinatarii acelorași fonograme, în special ai celor radiodifuzate.
- 97 În sfârșit, nu se poate contesta că, într-o situație precum cea din acțiunea principală, un medic stomatolog care difuzează fonograme în prezența pacienților săi ca muzică de ambient nu poate să se

aștepte în mod rezonabil la o creștere a clientelei doar ca urmare a acestei difuzări și nici să crească prețul prestațiilor de servicii oferite. Prin urmare, o astfel de difuzare nu este susceptibilă, în sine, să aibă o repercusiune asupra veniturilor acestui medic.

- 98 Astfel, clienții unui medic stomatolog merg la un cabinet stomatologic având ca unic obiectiv să fie îngrijiți, o difuzare de fonograme nefiind un aspect inerent în practica serviciilor de stomatologie. Aceștia beneficiază în mod fortuit și independent de dorințele lor de accesul la anumite fonograme, în funcție de momentul sosirii la cabinet și de durata așteptării, precum și de natura tratamentului care le este efectuat. În aceste condiții, nu se poate prezuma că clientela normală a unui medic stomatolog este receptivă la difuzarea în cauză.
- 99 În consecință, contrar criteriului enunțat la punctul 90 din prezenta hotărâre, o astfel de difuzare nu are caracter lucrativ.
- 100 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că un medic stomatolog, precum pârâtul din acțiunea principală, care difuzează gratuit fonograme în cabinetul său, în avantajul clienților săi, care beneficiază de această difuzare independent de voința lor, nu realizează o „comunicare publică” în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100.
- 101 Rezultă că cerința prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 ca un utilizator să plătească o remunerație echitabilă, mai precis, ca acest utilizator să realizeze o „comunicare publică” în sensul acestei dispoziții, nu este îndeplinită într-o situație precum cea din acțiunea principală.
- 102 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la a patra și la a cincea întrebare că noțiunea „comunicare publică” prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 trebuie interpretată în sensul că nu acoperă situația difuzării gratuite de fonograme într-un cabinet stomatologic, precum cel din acțiunea principală, în cadrul exercitării unei profesii liberale, în avantajul clientelei, care beneficiază de aceasta independent de voința sa. Prin urmare, o astfel de difuzare nu conferă producătorilor de fonograme dreptul de a percepe o remunerație.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 103 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Dispozițiile Acordului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală, care constituie Anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994, și care a fost aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) și dispozițiile Tratatului Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) privind interpretările și execuțiile și fonogramele din 20 decembrie 1996 sunt aplicabile în ordinea juridică a Uniunii.**

Întrucât Convenția internațională privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, adoptată la Roma la 26 octombrie 1961, nu face parte din ordinea juridică a Uniunii, nu îi este aplicabilă, însă produce efecte indirecte în privința acesteia.

Particularii nu pot invoca direct nici această convenție, nici respectivul acord și nici tratatul sus-menționat.

Noțiunea „comunicare publică”, prevăzută în Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale și în Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, trebuie interpretată în lumina noțiunilor echivalente cuprinse în aceeași convenție, în acordul respectiv, precum și în tratatul sus-menționat și astfel încât să rămână compatibilă cu acestea din urmă, având de asemenea în vedere contextul în care asemenea noțiuni se înscriu și scopul urmărit de dispozițiile convenționale relevante în materie de proprietate intelectuală.

- 2) Noțiunea „comunicare publică” prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 trebuie interpretată în sensul că nu acoperă situația difuzării gratuite de fonograme într-un cabinet stomatologic, precum cel din acțiunea principală, în cadrul exercitării unei profesii liberale, în avantajul clientelei, care beneficiază de aceasta independent de voința sa. Prin urmare, o astfel de difuzare nu conferă producătorilor de fonograme dreptul de a percepe o remunerație.

Semnături

* Limba de procedură: italiana.